မျက်မှောက်နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံသားတို့၏အခန်းကဏ္ဍ (၆)

"နိုင်ငံတိုင်းရဲ့ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ဘယ်အချိန်ကျင်းပမလဲဆိုတာဝှက်ဖဲပဲ"

စာရေးဆရာမောင်စူးစမ်းနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

ကျော်ဆန်းမင်း စုစည်းဖော်ပြသည်

မည်သို့သောအကြောင်းများရှိနေစေကာမူ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည်ဟု အစိုးရက ကမ္ဘာသို့ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ကြေညာထားပြီးဖြစ်ရာ ယင်းအခြေအနေကို မြန်မာနိုင်ငံသားများ မဖြစ်မနေ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရကြတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ကြမည့် နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခွင့်များဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေသများ တရားဝင်ထွက်ရှိမလာသေးသော်လည်း ပုဂ္ဂလိကမီဒီယာအချို့တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများကို သက်ဆိုင်ရာက အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရေးသား ဖော်ပြခွင့်ပြုလာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရရှိရေးသက်သက်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံရေးသဘောသဘာဝကို မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားအားလုံး ပြောခွင့်၊ ဆိုခွင့်၊ သိရှိနားလည်ခွင့်၊ ပါဝင် လှုပ်ရှားခွင့်ရှိပါသည်။ ထို့အတူ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြမည့် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ပြည်သူလူထု၏ နိုင်ငံရေးအသိပညာရေချိန်နှင့် ပတ်သက်၍ Power Politic မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံ့အကျိုး အတွက် Statesman နေရာမှနေ၍ နိုင်ငံရေးဆော်ဩနေကြသူများနှင့် The Voice Weekly က တွေ့ဆုံထားပါသည်။ ယခုတစ်ပတ်တွင် အပတ်စဉ်ထုတ်စာစောင်များ၌ နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများရေးသားနေသူ ဝါရင့်ကလောင်ရှင်မောင်စူးစမ်းနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည်များမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

Voice : ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲနီးလာတာနဲ့အမျှ အဖွဲ့အစည်းတချို့ရဲ့လှုပ်ရှားမှုတွေ တွေ့နေရပါတယ်။ ဒီအပေါ် ဆရာ့အနေနဲ့ဘယ်လိုသုံးသပ်မိပါသလဲ။

MSS : အခုဟာက Line up မပေါ်သေးဘူး။ သူတို့က Line up ခေါ်တာပေါ့။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေထွက်လာမှ အကောင်အထည်ပေါ်လာမှာ။ အခုဟာက shadow တွေပဲ။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေပေါ်မှ အကောင်အထည်ပေါ်လာမှာပဲ။ သို့သော်လည်း Incumbency ဆိုတာ ရှိတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာက တခြားနိုင်ငံတွေမှာလည်း အာဏာရပါတီနဲ့ တခြားပြိုင်ဘက်ပါတီနဲ့ပြိုင်တာ။ အခုဟာက Incumbency ထင်ထင်ရှားရှား မပေါ်သေးဘူး။ အကောင်အထည်နဲ့သေသေချာချာပေါ်ဖို့ က ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေပေါ်လာမှပေါ်လာမှာ။

Voice : ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ၊ ပါတီဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတွေ၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမယ့်ရက်တွေမထုတ်ပြန်သေးတဲ့အပေါ်မှာ ဆရာ့အနေနဲ့ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

MSS : ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတို့ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမယ့်ရက်တို့ဆိုတာ အာဏာရပါတီရဲ့ဝှက်ဖဲပဲ။ သူ့ဝှက်ဖဲ ဘယ်အချိန်ချပြမလဲဆိုတာမသိသေးဘူး။ သူတို့လည်းတွက်မှာပေါ့။ ဒါက ဒီမှာတင်မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံတိုင်းရဲ့ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ဘယ်အချိန်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမလဲဆိုတာဝှက်ဖဲပဲ။ အဲဒီတော့ ဒီမှာ က ပုံစံကျစဉ်းစားလို့မရဘူး။ ပုံစံကျ Theoretically စဉ်းစားရင်တော့ ရွေး ကောက်ပွဲဥပဒေတို့၊ ပါတီစည်းရုံးခွင့် တို့ကို ခြောက်လလောက် အချိန်ပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီမှာက ဘယ်လောက်ပေးမယ်မသိရသေးဘူး။ ပါတီဖွဲ့ဖို့တို့ ဘာတို့ညာတို့ဆိုတာထက် အခုဟာက အာဏာရပါတီဆိုတာ ဘယ်ပုံစံနဲ့ပေါ်လာမလဲ မသိသေးသလို အာဏာရအဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပြိုင်မယ့်ပါတီတွေကလည်း ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ပေါ်လာမလဲဆိုတာမသိသေးဘူး။

Voice : ခုကျင်းပမယ့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ချိန်ဆကြည့်ကြတာမျိုးတွေကြားနေ တွေ့နေရတယ်။ ဆရာ့အနေနဲ့ကော ဒီအပေါ်ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

MSS : ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲက ၁၉၈၈ ရဲ့ Response ပဲ။ ၈၈ အရေးအခင်းမှာ အာဏာသိမ်းတော့ ဗိုလ်ချုပ်စောမောင်က ထိန်းသိမ်းရေးမိန့်ခွန်းပြောတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးမယ်။ နောက် ပါတီဖွဲ့ခွင့်ပေးမယ်ပေါ့။ အဲဒီအချိန်က တပ်မတော်က ကြားနေသက်သက်ပဲ။ တကယ်လည်း သန့်ရှင်းပါတယ်။ ကိုယ်တို့ဆို ရွာတွေစည်းရုံးရေးဆင်းတယ်။ ရွာတွေမှာ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းမှမရှိသေးဘူး။ တို့လှည်းကူးဘက်ရောက်တယ်။ ရောက်တော့ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးမယ့် Sponsor က ဘာမှ ဝင်မစွက်ဘူး။ ကြည့်ပဲကြည့်နေတာ။ တို့နဲ့ တ.စ.ည အပြိုင်ပေါ့။ တ.စ.ညက မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ တစ်ဖြစ်လဲဆိုတော့ ပြုလဲပြီးကာစ ထထောင်တာဆိုတော့ Disadvantages ရှိတယ်။ တို့က Newly Born Force နဲ့ သွက်သွက်လက်လက်လုပ်နိုင်တော့ တို့သာသွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ရွာတွေမှာက ဘယ်အဖွဲ့အစည်းမှမရှိသလိုတပ်ကလည်း စည်းကမ်းနည်းနည်း သတ်မှတ်တာကလွဲလို့ တားလား၊ ဆီးလား မလုပ်ဘူး။ ဟောပြောရင် လူ ၅၀ ထက် မပိုရဘူးဆိုတာမျိုးလောက်ပဲရှိတာ။ အဲ ဒီတော့ ၁၉၉၀ တုန်းက ရွေးကောက်ပွဲက တပ်ကကြားနေသက်သက်ပဲ။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းလုပ်ပေးခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းရလဒ်ကတော့ တစ်ပိုင်းပေါ့။ အခုဟာ က ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်ကနဲ့မတူဘူး။ အခု ဟာက အခြေခံဥပဒေပေါ်လာပြီးနောက်ပိုင်းမှဖြစ်လာတာ။ ခွင်သစ်၊ Player အသစ်။ ဘာဖြစ်မလဲဆိုတာမသိသေးဘူး။ ၁၉၉၀ နဲ့မတူတဲ့အတွက် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင်မှားမှာပဲ။

Voice : ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ပတ်သက်ပြီး လတ်တလော အယူအဆနှစ်မျိုးထွက်နေတယ်။ သဘောထားနှစ်မျိုးပေါ့။ တစ်မျိုးက ရွေးကောက်ပွဲကိုလက်ခံမယ်၊ အပြောင်းအလဲကိုဖြည်းဖြည်းချင်းရယူမယ်ပေါ့။ နောက်တစ်မျိုးက ရာနှုန်းပြည့်မှမရရင် လုံးဝလက်မခံဘူးပေါ့။ ဒီအပေါ်မှာ ဆရာ့သဘောထားက။

MSS : တို့ရေးနေတဲ့ဆောင်းပါးတွေမှာ အမြဲတမ်းပြောနေတာဒါပဲ။ အစကပြန်စမယ်ဆိုတာ စိတ်ကူးယဉ်တာ။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ စိတ်ကူးယဉ်လို့မရဘူး။ လက်ရှိ Political Equation မှာ ဘယ်သူက Dictate လုပ်နေတာလဲ။ ဒါသိဖို့လိုတယ်။ နိုင်ငံရေးသူငယ်နာမစင်တဲ့၊ ကကြီးခခွေးသမားတွေ တွေးသလိုတွေးလို့မရဘူးဆိုတာ အကောင်အထည်ကနေစရတာ။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာလုပ်လို့မရဘူး။ တစ်ခါလာရင် ပြန် Review လုပ်ပါလို့ UN က ကြားဝင်ပေးပါတို့ ဒါတွေပဲ။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ Question of Force နော်။ အင်အားကိုကြည့်ရတာ။ Force တောင်မှ Institutional Force။ ကိုယ့် Capacity ကို ကိုယ်တွက်ရတာ ကိုယ်ဘယ်လောက်လုပ်နိုင်လဲ။ ဘယ်လောက်စည်းရုံးနိုင်မလဲ။ ဒါကိုတွက်ရတာ။ Rhetoric လေကြီး၊ မိုးကြီးပြောတာလောက်တော့ လူတိုင်းလုပ်လို့ရတာပဲ။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ လက်တွေ့ကိုယ်ဘယ်လောက်စွမ်းလဲဆိုတာ ကြည့်တာ။ တပ်မတော်က Sponsor လုပ်တဲ့ Constitution ။ သူတို့လုပ်ပေးတဲ့ရွေးကောက် ပွဲ။ ဒါကအရှိတရားပဲ။ ဒါကိုလက်ခံပြီး ဝင်ကြလုပ်ကြရမှာပဲ။ ကိုယ့်ပုံစံနဲ့ကိုယ်ဟာနဲ့လုပ်ရမှာ။ ဒီခေတ်မှာ စိတ်ကူးယဉ်လို့မရဘူး။ ကိုယ့်အတွက် အခွင့်အလမ်းက ဒီတစ်လမ်းပဲရှိတာ။

အဲဒီတော့ နိုင်ငံရေး ဆိုတာ သိပ်ပြီးစိတ်ကူးယဉ်လို့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ Value Politics လုပ်လို့မရဘူး။ တရားတယ်။ မတရားဘူး။ ဘာဖြစ်တယ်။ ညာဖြစ်တယ်။ စံမီတယ်။ စံမမီဘူး။ ဒါတွေစဉ်းစားလို့မရဘူး။ Reality နဲ့သွားရမှာ။ ပကတိအခြေ အနေကို လေးလေးနက်နက်သုံးသပ်၊ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ အနာဂတ်ကို အမှန်နဲ့ အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုတင်ခန့်မှန်း နိုင်ရမယ်။ ပြောရရင် ပညာပိုင်းသိပ်ဆန်လာပြီ။ အရင်ကလို လွယ်လွယ်နဲ့ ဟိုမဲ ထည့်ပါ၊ ဒီမဲထည့်ပါ စသဖြင့် ဒါမျိုးလောက်နဲ့ မရဘူး။ အခုဟာက ခွင်သစ်။ တခြားနိုင်ငံတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ တွေနဲ့ Compare လုပ်လို့မရသလို။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်တွေရဲ့အဆိုအမိန့်တွေနဲ့ကိုက်ရင်လည်း အံကိုက်မှာမဟုတ် ဘူး။ သူ့အရပ်နဲ့သူ့ဇာတ်ပဲ။ Local Narrative ပေါ့။ ဒီနေရာမှာ Grand Narrative တွေနဲ့ပြောလို့၊ တွက်လို့မရ ဘူး။

Voice : နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းတစ်ဦးကပြောဖူးတယ်။ သိန်းဖေမြင့်တို့တုန်းကလည်း ဒီလိုပဲအပျော့ဆွဲနဲ့သွားဖို့လုပ်ကြသေးတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ မရတာဘဲ အဖတ်တင်တယ်။ ဘာမှမထူးပါဘူး။ အခုလည်း အပျော့ဆွဲသမားတွေသွားမှာပဲလို့ပြောဖူးတယ်။

MSS : ငါကတော့ဒုန်းဒုန်းချပဲ။ အတိတ်ကို မကြည့်ဘူး။ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးသမိုင်းရဲ့အတိတ်ဖြစ်စဉ်တွေက အသုံးဝင်တဲ့လမ်းညွှန်မှုမဟုတ်နိုင်ဘူး။ အနာဂတ်ကိုကြည့်နိုင်တာ Analytical Power ပဲ။ ရှေ့ဘာဖြစ်နိုင်မလဲဆိုတာ တွက်နိုင်တာ ဒါပဲ။ အတိတ်ကိုမျှော် ပြန်ကြည့်ပြီး အတိတ်ကဖြစ်ရပ်တွေဖြစ်စဉ်တွေနဲ့ နိုင်ငံရေးကို ဆက်သွားမလား။ အခု Given (ပေး ချက်)၊ အခြေခံဥပဒေရှိထားတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကို စစ်တပ်က Sponsor လုပ်တယ်။ ဒါအရှိတရားပဲ။ ဘယ်လိုအင်အားစုတွေက ဘယ်လိုဖြစ်ပြီးတော့ ဘယ်သူက ဘယ်အတန်းကနေ Shape လုပ်မလဲ။ ဒီနေရာမှာ Shape လုပ်နိုင် တာသုံးခုရှိတယ်။ အရင်တုန်းက Ideology ခေါ်တာပေါ့။ သဘောတရားတွေ ပေါ့။ အရင်တုန်းက လက်ဝဲသဘော တရား၊ လက်ယာသဘောတရား စသဖြင့် ကွန်မြူနစ်တို့၊ ဆိုရှယ်လစ်တို့ စသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲမှာ လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်။ အခုလာမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမှာတော့ ဒါမဆီလျော်တော့ဘူး။ ဒါ Shape မလုပ်ဘူး။ Ideology ရှာဖို့မလိုဘူး။ အတိတ်ပြန်ကြည့်နေဖို့မလိုဘူး။ နှစ်ခုပဲရှိတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေကို သေသေချာချာသုံးသပ်ပြီး အနာဂတ်အလားအလာကို အမှန်နဲ့အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်အောင် ခန့်မှန်းနိုင်ရမယ်။ Deeper Analysis of Reality and Better Prediction of Future ဖြစ်သွားပြီ။ ဖြစ်လာတဲ့အဖြစ်အပျက်တွေနောက်ကို မျှောလိုက်တာ၊ အဖြစ်အပျက်တွေနောက် နောက်မြီးဆွဲလိုက်သွားတာပေါ့။ လက်ငုပ်နဲ့မရတော့ဘူး။ လက်ငုပ်ဆိုတာ အရင်သိပြီးသား ဟာတွေ ကျောင်းတုန်းက ဟာတွေပေါ့။ မရတော့ဘူး။ ဒါတွေ အောက်သွားမှာပဲ။

ဒုတိယက တိုင်းသူပြည်သားတွေရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝ Micro Politic ပေါ့။ ဒါက အရေးပါလာတယ်။ အဲဒီတော့ Grand Narrative တွေ Grand Value တွေက အောက်သွားပြီ။ ဒီလာမယ့်ရွေးကောက်ပွဲမှာ Policy တွေ Strategy တွေစသဖြင့် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ခမ်းခမ်းနားနားတွေဖြစ်ဖို့မလိုဘူး။ လက်တွေ့ဘဝနဲ့ ဟပ်တဲ့ဟာတွေ ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ ဒါက တစ်ချက်။ ဒုတိယတစ်ချက်က အစိုးရလုပ်တာ အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ Infrastucture Base Policy Program ပါမှ ဆီလျော်မှာ။ အိပ်မက်မက်ပြီး Ideal တွေနဲ့လျှောက်ပြောလို့မရဘူး။ လက်တွေ့ဘဝနဲ့အရှိတရားပေါ်မှာ မူတည်ပြောရမှာ။ အရင်က Validity တွေ Logic တွေပေါ်မှာ စဉ်းစားတာ။ Idea တစ်ခု ပေါ်ရင် ခိုင်လုံလား၊ မခိုင်လုံလား။ လက်တွေ့ဆီလျော်လား။ ဒီအပေါ်မှာ စဉ်းစားတာ အခု Validity ကို မကြည့်ဘူး။ အခြေအနေနဲ့ ဆက်စပ်လား၊ ဆီလျော်လား၊ မဆီလျော်လားကိုကြည့်တာ။

နောက်လူထုကို ပညာပေးဖို့ ဘာဖို့ညာဖို့ဆိုတာတွေက Theory Type တွေပဲ။ လက်တွေ့မှာ လူထုက ပုံသွင်းခံရတာ။ လူထုကို ဘယ်လောက် Manipulate လုပ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးပဲ။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေကပဲ Manipulation Power

Supplement III သို့

Supplement II မျက်မှောက်နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံသားတို့ အခန်းကဏ္ဍမှ အဆက်

ရှိမလား။ အနိုင်ရ ပါတီကပဲ Manipulation Power ရှိမလား။ ဒါအားပြိုင်တာပဲ။ အခုဟာက ခွင်သစ်ပဲ။ ဒီတော့ New Paradigm, New Language ပဲ။ ဒီတော့ အတိတ်က မဆီလျော်တော့ဘူး ထင်တယ်။ ဒီတော့ အနာဂတ်ကို ပုံဖော်နိုင်ဖို့ပဲ အရေးကြီးတယ်။

Voice : လက်ရှိတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ပြဿနာကို ဘယ်လိုမြင်သလဲ။ ဘယ်လိုဖြေရှင်းနိုင်မယ်လို့ သုံးသပ်မိပါသလဲ။

MSS : ဒါကိုဖြေရှင်းနိုင်တာ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပါလီမန်ပဲ။ တခြား Forum က မဖြစ်နိုင်ဘူး။ Theory အရပြောရရင် ဒေါင်လိုက်နဲ့ အလျားလိုက်ဆိုပြီး နှစ်မျိုးခွဲကြည့်ရမယ်။ ဒေါင်လိုက်ဆိုတာ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး၊ လူမှုရေး၊ သမိုင်းစတဲ့ယဉ်ကျေးမှုစံနှုန်းတွေကို အခြေခံတယ်။ အလျားလိုက်ဆိုတာ လူတန်းစား၊ ဝင်ငွေ၊ ပညာအဆင့်အတန်း၊ မြို့ပြနဲ့ ကျေးလက်အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားစတဲ့ စီးပွားရေး လူမှုရေးအလွှာကို ဆိုတာက ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ ဒီနှစ်ခုကို Dialogue လုပ်ဖို့ တည်ဆောက်တာ။ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးရေး အမျိုးသားရေးတွေဆိုတာ အပြင်မှာ ပြောလို့မရဘူး။ လွှတ်တော်မှာဖြေရှင်းရမှာ။ လူမျိုးစု၊ လူတန်းစားပြဿနာတွေကို လွှတ်တော်ထဲမှာ ဖြေရှင်းနိုင်ရမယ်။ ဒါမျိုး ဖြေရှင်းနိုင်မယ့် အလားအလာရှိတယ်လို့ ငါယူဆတယ်။ ဒါက မေးလို့သာပြောရတယ်။ ငါတို့က တကယ့်လက်တွေ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ ကုန်နေပြီ။ ပစ်ပြီးသားကျည်ခွံတွေ ဘာမှ အသုံးမကျတော့ဘူး။ အခုဟာက New Generation ကို Shape လုပ်ရမှာ။ ကိုယ်ပါဖို့မဟုတ်တော့ဘူး။

Voice : The Waves ထဲမှာ ဆရာရေးထားတာကတစ်ခုရှိတယ်။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက တပ်နဲ့အစိုးရခွဲလို့မရဘူးပေါင်းရမယ်ဆိုတာလေ။

MSS : ဟုတ်တယ်လေ။ အခုဟာက Military နဲ့ Deal လုပ်ရမှာ။ မနူးမနပ်တွေ ၈၈ တုန်းကတော်တော်ထိန်းခဲ့ရတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ရင်ပဲ ချက်ချင်းအာဏာရတော့မယ်ထင်ပြီး Antimilitary လို့အော်ကြပြုကြနဲ့ ဒါတွေမှားတာပဲ။ သူ့ရဲ့ Role ကို အသိအမှတ်ပြုရမယ်။ သူနဲ့ Deal လုပ်ရမယ်ဆိုတာ အစကတည်းကငါပြောနေတာ။ အခုပဲအသိတစ်ယောက်ကပေးလို့ရထားတာ ဆင်မြူရယ်ဟန်တင်တန်ရဲ့ Soldier and State ဆိုတဲ့စာအုပ်ထွက်နေပြီ။ အရပ်ဘက်နဲ့ စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးက နိုင်ငံတိုင်းမှာရှိတယ်။ အခုမှသူတို့က သီအိုရီထုတ်တာ။ ဒါကို ငါတို့ကလက်တွေ့ကြုံခဲ့ရတယ်။ သီအိုရီမထုတ်လို့သာပဲ။ ဒီတော့ Total Negative သွားလို့မရဘူး။

Voice : တချို့က ထောက်ပြတယ်။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲက ပါတီတွေများပြီး အလုပ်မဖြစ်ခဲ့ဘူးပေါ့။ အခုလည်း ဒါမျိုးဖြစ်လာနိုင်မလားပေါ့။

MSS : ဒါက လက်ရှိ Structure Limitation ကို မသိလို့ပြောတာ။ အခုက စစ်တပ်က Guardian Role ယူထားတာ။ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းလည်း ယူတယ်။ Guardian of the States, Guardian of the Democracy ရယ်။ Double Guardian ယူထားတာ။ ပါတီတွေများလည်း ရွေးကောက်ပွဲက စစ်ထုတ်သွားမှာပဲ။ ၁၉၉၀ တုန်းက ဘယ်သူမှ Manipulated မရှိဘူး။ Raw ပဲ။ အခုက Manipulate လုပ်လာနိုင်တယ်။ လူထုရဲ့ သဘောထားကို Mold လုပ်လာနိုင်တယ်။ ဒီနေရာမှာ တချို့က Potential ကြည့်တယ်။ တချို့က Limitation ကိုကြည့်တယ်။ ကျွန်တော့်အယူအဆက Potential ထက် အကန့်အသတ်ကိုကြည့် ရမယ်။ Live ကို ရှာဖွေနိုင်မှ Clever Policy ဆန်မှာ၊ ရှေးဟောင်းနိုင်ငံရေး အယူအဆတွေနဲ့ ကြည့်လို့မရဘူး။ အခုဖြစ်နေတာနဲ့ ခေတ်ဟောင်းနိုင်ငံရေးနဲ့ က Relevant မဖြစ်ဘူး။

Voice : နိုင်ငံရေးပုံစံသစ်က အကောင်းဖြစ်လာနိုင်မလား။ အဆိုးဘက်ကို ရောက်သွားနိုင်မလား။

MSS : I can't predict. ဒါက အရေးကြီးတဲ့ မေးခွန်းပဲ။ စနစ်သစ်နဲ့ သွားမယ့်နိုင်ငံရေးက ဘယ်လောက်ခိုင်မယ်ဆိုတာမပြောနိုင်ဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေးစနစ်သုံးမျိုးပြောင်းသွားပြီ။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ အခုစစ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် နောက်ဆုံး အခုကြုံရမယ့်ဟာက Democracy (လမ်းညွှန်ခံဒီမိုကရေစီပေါ့)။ ဘယ်လောက်ခံမလဲဆိုတာက လူတွေ၊ ဖွဲ့စည်းပုံဆွဲတဲ့လူတွေက ဘုရားမဟုတ်ဘူး။ ကံပေါ်လည်းမူတည်သေးတယ်။

Voice : ဒီနေရာမှာပါဝင်တဲ့ Player တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကလည်း အရေးပါမယ်ထင်တယ်။

MSS : မှန်တယ်။ Player တွေပေါ်မူတည်တယ်။ သူတို့က Flexible ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ Bargain and Deal ပဲ။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးပေါ်လာမယ့်လွှတ်တော်က Engagement Forum ပဲ။ ဒီ Forum က အပေးအယူလုပ်ဖို့ စေ့စပ်ဖို့ပေါ့။ ဒီ Forum တစ်ခုပဲရှိသင့်တယ်။ ကျန်တဲ့ Political Action တွေ ရပ်သင့်တယ်ထင်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲလွှတ်တော်ပေါ်လာရင် ပါလီမန် Politic တစ်မျိုးပဲဖြစ်သင့်တယ်။ ကျန်တာတွေပျောက်သင့်တယ်။ ယှဉ်တွဲနေရင်တော့ တိုင်းပြည်ရဲ့ကံကြမ္မာက ဆိုးသွားနိုင်တယ်။ ဒီတော့ နိုင်ငံရေးပုံစံသစ်က ကောင်းမလား၊ ဆိုးမလား ဆိုတာ ကျန်တဲ့ Political Action တွေ တွဲနေဦးမလား၊ မတွဲနေဘူးလားဆိုတဲ့ အပေါ်မူတည်တယ်။

Voice : နိုင်ငံရေးသမား တချို့နဲ့ လူငယ်တချို့ရဲ့အယူအဆတွေက Revolution ဆိုတာ သွေးစွန်းရမယ်ပေါ့။ ဒီအယူအဆအပေါ်ဆရာဘယ်လိုသဘောရပါသလဲ။

MSS : ဒါတွေကြားဖူးတာကြာပြီ။ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးမှာ သုံးချက်သတိထားရမယ်။ တစ်အချက်က လေကြီးမိုးကြီးသမားတွေ၊ ဒီလိုလူမျိုးတွေမပေါ်ဖို့လိုတယ်။ အခုကအစွန်းရောက်ဝါဒတွေကျဆုံးနေတဲ့ အချိန်ပဲ။ ကွန်မြူနစ်ပါတီပြိုလဲတာဒါပဲ။ ဖြုတ်၊ ထုတ်၊ သတ်တွေ ဘာတွေနဲ့လုပ်ကုန်ကြတာ။ ဒီလိုလူမျိုးတွေက Honesty မရှိဘူး။ နိုင်ငံရေးက Emotion အခြေခံလို့မရဘူး။ Logic နဲ့ Reality ပဲ။ အသည်းမာမှရမယ်။ နောက်တစ်မျိုးက Hypocracy (သူတော်ကောင်းယောင်ဆောင်တာ) အပြောတစ်မျိုး၊ အလုပ်တစ်မျိုးသမားတွေ။ နောက်ဆုံး တစ်မျိုးက လူပိန်းကြိုက်လျှောက်ပြောနေကြတာ။ ဒါကိုသတိထားရမယ်။ အခုဟာက Emotion ထက် Intellectual ဖြစ်ကြဖို့လိုတယ်။ အကြံပိုင်းဉာဏ်ပိုင်းနဲ့ လေးလေးနက်နက်စဉ်းစားပြီး သွားဖို့လိုတယ်။

Voice : ဘာပြောစရာများကျန်သေးသလဲဆရာ။

MSS : ရွေးကောက်ပွဲဘာညာဆိုတာကတော့ ငါတို့က အပြင်ဝေဖန်သုံးသပ်သူပဲ။ ကိုယ်တိုင် Player မဟုတ်ဘူး။ အခုနိုင်ငံရေးဆောင်းပါးတွေရေးတယ် ဆိုတာ နိုင်ငံရေးသမားမို့ရေးတာမဟုတ်ဘူး။ Columnist တစ်ယောက်အနေနဲ့ ရေးတာ။ ဘယ် Issue ကိုမဆိုရေးတာပါ။

ကျော်ဆန်းမင်း